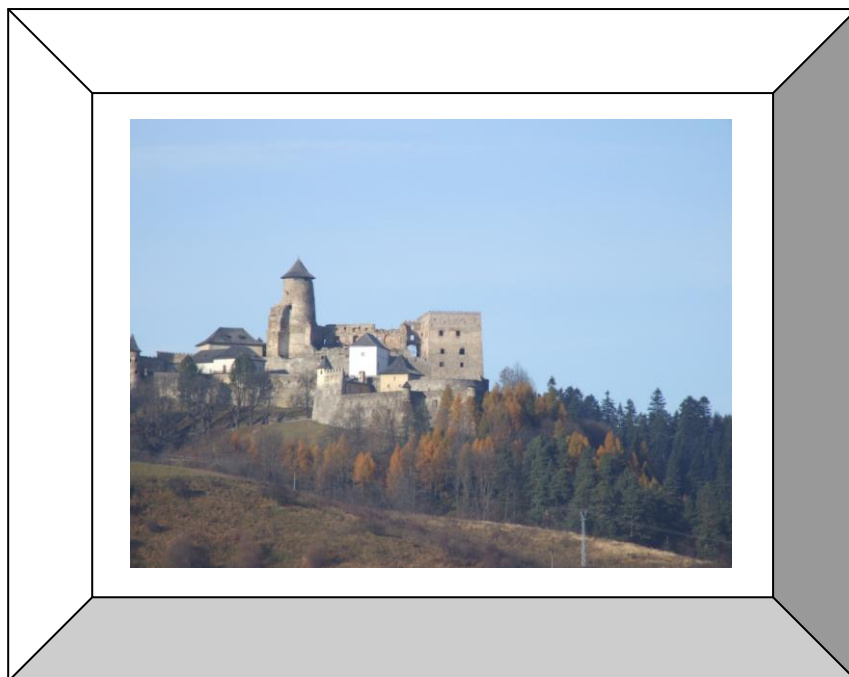

*Motto:
Zem sme nezdedili od našich otcov,
ale vypožičali sme si ju od našich detí.*

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
mesta
Stará Ľubovňa**

na obdobie 2013 – 2020

(Schválený uznesením Mestského zastupiteľstva č. 412 dňa 15.11.2012)

Štruktúra dokumentu - OBSAH:

Označenie kapitoly – časti	Názov kapitoly – časti	strana
A)	Úvod - Proces a história tvorby PHaSR	4
B)	Analyticko-strategická časť	6
	1. Súhrnná geografická, kultúrno-historická a sociálno-ekonomická charakteristika mesta	6
	2. Dostupnosť územia mesta	7
	3. Analýza väzieb strategických dokumentov v oblasti regionálneho rozvoja na území mesta	7
	4. Určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia mesta, definovanie podmienok udržateľného rozvoja mesta (SWOT analýza)	8
	5. Stratégia rozvoja mesta, pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik, ktorá určuje hlavné smery, priority a ciele rozvoja mesta	10
	6. Analýza finančných potrieb a možností financovania realizácie PHaSR mesta	10
C)	Programová časť	11
	1. Zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie PHaSR mesta (Zásady pri uplatňovaní PHaSR)	11
	2. Inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie PHaSR mesta	14
	3. Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie PHaSR mesta	14
	4. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHaSR mesta s ustanovením merateľných ukazovateľov	15
	5. Časový harmonogram realizácie PHaSR mesta	15

D)	Vízia, Stratégia, Ciele PHaSR 2013 - 2020	15
	1. Technická infraštruktúra – dopravné komunikácie, inžinierske siete	↓
	2. Infraštruktúra bývania - revitalizácia sídlisk	
	3. Infraštruktúra pre investorov - hospodársky rozvoj mesta	
	4. Sociálna oblasť a prevencia kriminality	
	5. ROM agenda	
	6. Šport	
	7. Školstvo a všestranný rozvoj mládeže	
	8. Cestovný ruch a medzinárodná spolupráca	
	9. Životné prostredie	
	10. Informatizácia spoločnosti	
	11. Kultúra, tradície a významné osobnosti	

Zostavenie a grafická úprava:

Pracovná komisia, menovaná príkazom primátora mesta č. 19/2011 zo dňa 11.4.2011

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta (ďalej len „PROGRAM“) je strednodobým programovým dokumentom. Jeho vypracovanie a schválenie je v súlade so záujmami mesta, ktoré svoj rozvoj plánuje z pohľadu skutočných potrieb obyvateľov mesta a na realizáciu rozvoja využíva okrem interných zdrojov financovania aj externé zdroje - fondy EÚ a iné fondy, vrátane štátneho rozpočtu. PROGRAM je vypracovaný v súlade so zákonom 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a bude využívaný pri príprave krátkodobých rozvojových plánov (akčných plánov) mesta a pri spracovávaní žiadostí o dotácie – finančných príspevkov na realizáciu aktivít, ktoré sú v programe uvedené.

A) Úvod

Proces a história tvorby programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Vstup Slovenska do Európskej únie priniesol so sebou aj možnosť čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov. Jednou z podmienok na získanie týchto financií je súlad projektu alebo projektovej aktivity s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, vypracovaný „zdola“ – obyvateľmi mesta, poskytne totiž základný rámec potrieb a požiadaviek obyvateľov v súlade s tým, ako si práve obyvatelia predstavujú „svoje mesto“. Už v roku 2001 zástupcovia mesta iniciovali zostavenie a ratifikáciu tohto dokumentu v programe „Trvalo udržateľné mestá na Slovensku“. Prvý pracovný tím tak v rokoch 2001 – 2002 vypracoval základné analýzy v jednotlivých oblastiach, špecifikoval potreby a predstavy v oblasti rozvoja mesta.

Následne v roku 2003 Mesto Stará Ľubovňa zareagovalo na výzvu Nadácie otvorenej spoločnosti a v rámci programu „Verejná správa“ požiadalo o grant na vypracovanie

mestskej stratégie rozvoja. Žiadosť bola úspešná a na základe metodiky spracovania strategického dokumentu mesto vybralo ako koordinátora projektu organizáciu ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný život, ktorá sa opiera o princípy otvorenej spoločnosti a pri práci spolupracuje so všetkými skupinami občanov. Jedným z cieľov projektu bolo vytvoriť čo najreálnejší obraz súčasného stavu, ale aj vízie sledovaného územia – mesta Stará Ľubovňa. Boli vypracované SWOT analýzy, kde sa použil objektívny pohľad na dianie v meste a okrem slabých stránok a ohrození boli identifikované aj silné stránky a príležitosti. Koncom októbra 2003 pracovný tím spracoval trinásť rozvojových oblastí:

1.	Sociálna infraštruktúra
2.	Školstvo
3.	Kultúra
4.	Šport
5.	Cestovný ruch
6.	Technická infraštruktúra
7.	Hospodárska činnosť
8.	Mládež
9.	Služby
10.	Informatika a komunikácia
11.	Životné prostredie
12.	ROM agenda
13.	Tradície a osobnosti

Po identifikácii problémov a zadaní cieľov dňa 20. 11. 2003 bol návrh prvej stratégie predložený mestskému zastupiteľstvu v pracovnej verzii, aby sa k nemu zástupcovia mesta postavili z pozície odborníkov a odborných komisií. Vznesené relevantné pripomienky boli zapracované do pripraveného materiálu a ten bol predložený mestskému zastupiteľstvu na schválenie. Dňa 16. 12. 2003 bol prvý PHaSR prijatý mestským zastupiteľstvom a ponúknutý občanom mesta ako alternatíva zlepšenia života v našom krásnom a pokojnom meste.

Jednotlivé úlohy programového dokumentu sa začali plniť v roku 2004. V jeseni roku 2007 bol vypracovaný a mestským zastupiteľstvom schválený „Akčný plán projektových a investičných aktivít mesta Stará Ľubovňa na roky 2007 – 2013“, ktorý rozpracoval niektoré úlohy z platného PHaSR a priniesol návrhy nových úloh, ktorých realizáciu si vyžiadali nové potreby mesta a jeho občanov. Akčný plán bol doplnením existujúceho PHaSR a jeho kompletne vyhodnotenie bolo vykonané koncom roka 2010, kedy bola platnosť prvého PHaSR predĺžená do konca roka 2011.

B) Analyticko-strategická časť

1. Súhrnná geografická, kultúrno-historická a sociálno-ekonomická charakteristika mesta

Mesto Stará Ľubovňa sa nachádza na severnom Slovensku, v regióne horného Spiša, v blízkosti hraníc s Poľskom. Neďaleko sa nachádzajú Vysoké Tatry. Mesto Stará Ľubovňa sa rozprestiera v Ľubovnianskej kotline, pod výbežkom Ľubovnianskej vrchoviny, na sútoku rieky Poprad s Jakubiankou.

Za najstaršiu stopu o osídlení mesta Stará Ľubovňa človekom sa považuje nález sivého radiolaritu, predbežne datovaný do stredného úseku staršej doby kamennej - paleolitu. Strategickú polohu tohto kraja si všimol už rímsky cisár Marcus Aurelius, ktorý tu chcel po zriadení provincií Marcomania a Sarmatia, posunúť hranice Rímskeho impéria. Najstaršia listinná zmienka o Starej Ľubovni je z r. 1292. Nesporné však je, že existovala už skôr. Po postavení hradu Ľubovňa sa obec zmenila na podhradie a tým sa zväčšil jej význam.

Pre rozvoj mesta bol významný rok 1364, kedy Kráľ Ľudovít I. udelil Starej Ľubovni dve privilégia. Prvou listinou ju povýšil na kráľovské mesto s právami, aké používalo mesto Košice a Budín. Druhou listinou z 13. októbra 1364 dal mestu široké výsady pri vydržiavaní výročných trhov. Ďalší vývoj podstatne ovplyvnilo zálohovanie územia poľskému kráľovi v r. 1412 - 1772. Mesto sa stalo známym hospodárskym a kultúrnym centrom. Po skončení zálohu mesto stratilo výnimočné postavenie, opustili ho úradníci a šľachta. Stará Ľubovňa sa stala len administratívnym centrom.

Historické jadro mesta tvorí pravidelné námestie obdĺžnikového tvaru s meštianskymi domami s renesančnou dispozíciou a neskoršími barokovými a klasicistickými úpravami. Dominantou námestia je kostol svätého Mikuláša pochádzajúci z obdobia okolo r. 1280 a Provinčný dom - bývalé sídlo gubernátora zálohovaných spišských miest, v r. 1639 prestavané v renesančnom slohu.

Jedinečnou historickou dominantou mesta je zachovalý Ľubovniansky hrad z 13. storočia, ktorý bol prestavaný v 16. – 17. storočí a ktorý sa vypína na hradom vrchu nad

mestom. Dnes v ňom sídli vlastivedné múzeum. V podhradí je situovaný skanzen s nádhernými drevenými stavbami a dreveným kostolíkom.

Mesto Stará Ľubovňa ako aj jeho okolie je súčasťou regiónu Spiš. Tento región disponuje veľkým kultúrnym a prírodným bohatstvom. Vzhľadom na polohu mesta (pri hraniciach s Poľskou republikou), jeho históriu a prírodné krásy je možné konštatovať, že mesto má všetky predpoklady stať sa vyhľadávaným v oblasti celoročného cestovného ruchu.

Aj z toho dôvodu sa stalo členom Oblastnej organizácie cestovného ruchu „Severný Spiš Pieniny“, ktorá vznikla v januári roku 2012 v zmysle zák. 91/2010 Z. z. s cieľom podporiť a aktívne vytvárať podmienky pre rozvoj cestovného ruchu na vybratom území severného Spiša a Pienin.

2. Dostupnosť územia mesta

Mesto Stará Ľubovňa má podľa posledného sčítania z mája roku 2011 celkom 16 239 obyvateľov. Na území mesta Stará Ľubovňa je v súčasnosti

➤ 33 ulíc:

1.mája, 17. novembra, Bernolákova, Budovateľská, Duklianskych hrdinov, Garbiarska, Farbiarska, Hviezdoslavova, Janka Kráľa, Jarmočná, Komenského, Letná, Levočská, Lipová, Mierová, Mýtna, Obchodná, Obrancov mieru, Okružná, Popradská, Prešovská, Sládkovičova, SNP, Štúrova, Tatranská, Tehelná, T. Vansovej, Továrenská, Vsetínska, Za vodou, Zámocká, Zamoyského, Zimná.

➤ 2 námestia:

Námestie generála Štefánika, Námestie svätého Mikuláša.

Mesto Stará Ľubovňa má s okolitým regiónom zabezpečené spojenie

- a) železničnou dopravou v západnom smere na Poprad a vo východnom smere cez železničný uzol Plaveč v smere na Prešov a na Poľskú republiku (Muszyna, prípadne Krakow)
- b) autobusovou dopravou
- c) v rámci mesta je zabezpečovaná mestská hromadná doprava.

3. Analýza väzieb strategických dokumentov v oblasti regionálneho rozvoja na území mesta

Analýzy súčasného stavu v jednotlivých oblastiach života a rozvoja mesta boli vykonané pri spracovávaní nasledovných strategických a programových dokumentov v jednotlivých oblastiach:

- Koncepcia rozvoja mesta Stará Ľubovňa v oblasti tepelnej energetiky, spracovaná v júni 2006
- Koncepcia práce s deťmi a mládežou v meste Stará Ľubovňa na roky 2008 – 2013, spracovaná v roku 2008
- Koncepcia rozvoja mestskej časti Podsadek v Starej Ľubovni do roku 2015 (s výhľadom do roku 2020), spracovaná v marci 2009
- Komunitný plán sociálnych služieb mesta Stará Ľubovňa na roky 2010 – 2013, spracovaný v roku 2010
- Lokálna stratégia komplexného prístupu pre mesto Stará Ľubovňa (pre marginalizované rómske komunity), spracovaná v roku 2010

Tieto dokumenty mesta obsahujú aj akčné plány na zabezpečenie navrhovaných opatrení. Dokumenty sú v úplnom znení zverejnené na www.staralubovna.sk v časti „Dokumenty“. Mesto Stará Ľubovňa vykonáva svoje opatrenia aj prostredníctvom Všeobecne záväzných nariadení, ktoré sú v aktuálnom znení zverejnené na www.staralubovna.sk v časti Všeobecne záväzné nariadenia mesta.

4. *Určenie rozvojového potenciálu a limitov rozvoja územia mesta, definovanie podmienok udržateľného rozvoja mesta (SWOT analýza)*

Udržateľná kvalita života, harmonický život všetkých obyvateľov mesta a rozvoj miestnej ekonomiky žiada zosúladenie stratégií socio-ekonomického rozvoja so všetkými formami kapitálov mesta - prírodného, ľudského, spoločenského, fyzického a finančného.

Na základe vyjadrení a pripomienok obyvateľov v rámci vykonanej SWOT analýzy súčasného stavu bolo zistené, že obyvatelia mesta ako priority vnímajú:

- vytváranie nových pracovných príležitostí, najmä pre mladých ľudí
- vytvorenie podmienok sociálnej starostlivosti pre starých a chorých ľudí
- rozvoj školstva, zlepšenie kvality vzdelania a starostlivosť o mládež
- riešenie rómskych otázok
- opravu ciest a komunikácií v meste
- vytvorenie nových služieb

- zlepšenie kvality životného prostredia
- záchrana a oprava bytového fondu
- vytvorenie zariadení pre oddych a voľný čas
- záchranu a opravu kultúrnych pamiatok
- rozvíjanie ľudských zdrojov.

Posilnenie sociálneho a ekonomického rozvoja mesta a zlepšenie života v ňom je potrebné riešiť komplexne, teda z hľadiska ekonomického, sociálneho, inštitucionálneho a v neposlednom rade i z hľadiska ochrany a tvorby životného prostredia. Túto požiadavku napĺňajú prístupy a nástroje teórie „udržateľného živobytia“, ktoré uplatňujú princípy trvalej udržateľnosti a rozvoja. Pre objasnenie uvádzame definíciu „udržateľného živobytia“, ktorá je aplikovaná v rôznych častiach sveta organizáciami ako napríklad UNDP (Rozvojový program OSN), DFID (Britské oddelenie pre medzinárodný rozvoj), CARE a ďalšie:

- “Živobytie pozostáva zo schopností, zdrojov a aktivít nevyhnutných pre život.”
- “Živobytie je trvalo udržateľné, ak sa dokáže zotaviť zo stresov, šokov a uchová si alebo vylepší si svoje schopnosti a zdroje teraz i v budúcnosti bez porušovania prírodných zdrojov.”

Prístup „udržateľného živobytia“ bol aplikovaný aj pri analýzach vykonaných za mesto Stará Ľubovňa. Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Stará Ľubovňa 2003 - 2008“ bol vytvorený z pohľadu potreby trvalo udržateľného živobytia (tiež života) – TUŽ všetkých obyvateľov mesta. Súčasťou tohto programu je aj vykonaná SWOT analýza.

Partnerské mestá:

- Nowy Sacz (Poľsko)
- Vsetín (Česko)
- Biograd na moru (Chorvátsko)
- Svaljava (Ukrajina)
- Báčsky Petrovec (Srbsko)
- Balčík (Bulharsko)
- Polaniec (Poľsko)
- North Augusta (Južná Karolína, USA)

1. Inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie PROGRAMU

Na realizáciu schváleného PROGRAMU Mesto Stará Ľubovňa využije všetky svoje organizačné štruktúry.

Primátor mesta má samostatné a nezávislé postavenie, ktoré vyplýva zo zákona. Primátor mesta je zákonom a Ústavou Slovenskej republiky konštituovaný ako najvyšší výkonný orgán mesta a predstaviteľ mesta. Primátora mesta volia obyvatelia obce na 4 roky na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním (čl. 69 ods. 3 Ústavy SR a § 1 zák. č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí). Funkcia primátora je verejná funkcia, ktorá sa nevykonáva v pracovnom pomere. Primátor nie je zamestnancom mesta, ale niektoré jeho nároky sa posudzujú, ako by bol zamestnancom mesta. Funkcia primátora je monokratická. Primátor je členom mestského zastupiteľstva, ale nie je volený zastupiteľstvom mesta. Primátor mesta bude svojou osobou a osobným nasadením viesť pracovný tím mestského úradu k úspešnému naplneniu PROGRAMU.

Realizáciu PROGRAMU budú priebežne v rámci svojich kompetencií a pracovných povinností zabezpečovať jednotliví zamestnanci mestského úradu. Organizačná schéma Mestského úradu v Starej Ľubovni, platná a aktualizovaná forma je zverejnená na www.staralubovna.sk v časti Samospráva.

2. Finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie PROGRAMU

Mesto Stará Ľubovňa na zabezpečenie svojich plánovaných aktivít, a teda aj na realizáciu PHaSR, bude zostavovať vždy programový rozpočet na nasledujúci rok, ktorý sa schvaľuje koncom bežného roka. Jeho návrh spracováva za účasti všetkých vedúcich jednotlivých oddelení mestského úradu hlavný ekonóm mesta a je schvaľovaný mestským zastupiteľstvom.

Plnenie rozpočtu sa prejednáva v mestskom zastupiteľstve s obsahom nasledujúcich dokumentov:

- záverečný účet a výročná správa za predchádzajúci rok
- uzávierkové účty
- poznámky k účtovnej uzávierke
- stanovisko hlavnej kontrolórky k záverečnému účtu a výročnej správe
- správa nezávislého audítora

3. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia PROGRAMU s ustanovením merateľných ukazovateľov

Monitorovanie a hodnotenie plnenia schválených úloh a opatrení sa vykonáva vo forme predkladania dokumentu „Rozbor projektových aktivít“ mestskému zastupiteľstvu. Tento je priebežne aktualizovaný. Merateľnými ukazovateľmi bude splnenie jednotlivých špecifických cieľov, schválených pre jednotlivé oblasti.

Hodnotenie sa vykoná vo vzťahu „plánované špecifické ciele / splnené špecifické ciele“.

4. Časový harmonogram realizácie PROGRAMU

PROGRAM je zostavený na obdobie rokov 2013 – 2020

D) Vízia, Stratégia, Ciele Programu (2013 - 2020)

Vízia, stratégia a ciele PROGRAMU sú spracované pre nasledujúce oblasti:

1.	Technická infraštruktúra – dopravné komunikácie, inžinierske siete
2	Infraštruktúra bývania – revitalizácia sídlisk
3.	Infraštruktúra pre investorov - hospodársky rozvoj mesta
4.	Sociálna oblasť a prevencia kriminality
5.	ROM agenda
6.	Šport
7.	Školstvo a všestranný rozvoj mládeže
8.	Cestovný ruch a medzinárodná spolupráca
9.	Životné prostredie
10.	Informatizácia spoločnosti
11.	Kultúra, tradície a významné osobnosti